

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 26.2.2007
COM(2007) 63 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, HET EUROPEES
PARLEMENT, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S**

**BALANS VAN DE SOCIALE REALITEIT
Interimverslag aan de Europese Voorjaarsraad 2007**

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, HET EUROPEES
PARLEMENT, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S**

**BALANS VAN DE SOCIALE REALITEIT
Interimverslag aan de Europese Voorjaarsraad 2007**

(Voor de EER relevante tekst)

De Europese samenlevingen ondergaan drastische wijzigingen op het gebied van werk, het moderne gezinsleven, de positie van vrouwen in de samenleving en de sociale mobiliteit. Het waardepatroon verschuift. De samenlevingen krijgen in toenemende mate een multicultureel karakter. De massawelvaart heeft de horizon van de mensen verbreed en de keuzemogelijkheden in het leven uitgebreid, en de lidstaten van de Europese Unie behoren tot de rijkste landen in de wereld. Tegelijk ontstaan nieuwe vormen van armoede en ongelijkheid. De gezondheid van de Europese bevolking wordt getroffen door een aantal nieuwe problemen zoals de stijgende zwaarlijvigheid en een toenemend aantal factoren die de geestelijke gezondheid beïnvloeden.

Mondialisering en demografie zijn de twee belangrijkste factoren in de ontwikkeling van de Europese samenlevingen. Zij houden echter niet alleen mogelijkheden maar ook uitdagingen in. De demografische tendensen leiden tot een langer en gezonder leven en stellen problemen aan de orde zoals de nieuwe kosten van de vergrijzing, de billijke verdeling tussen de generaties, het toenemend belang van kinderopvang, en het combineren van werk en privéleven met het oog op een stabiel gezinsleven, de betrekkingen tussen de generaties en nieuwe armoederisico's. De mondialisering biedt in combinatie met de nieuwe technologieën een enorm groeipotentieel. De mensen moeten echter door onderwijs en opleiding de nodige vaardigheden krijgen om van deze mogelijkheden te profiteren en zich aan het verdwijnen van de traditionele industriële werkgelegenheid aan te passen.

Deze veranderingen stellen de Europese Unie voor een aantal uitdagingen. Een open Europa gebaseerd op vrij verkeer en vrije handel heeft ertoe bijgedragen de nodige banen en welvaart te creëren waardoor uiteindelijk een groter welzijn en een betere levenskwaliteit tot stand zijn gebracht. In de afgelopen jaren is het evenwel duidelijk geworden dat vele Europeanen zich afvragen of het netto-effect van mondialisering, liberalisering en het streven naar een groter concurrentievermogen tot hun welzijn bijdraagt. Om een beter inzicht in deze ontwikkelingen te verwerven en de dynamiek van de huidige sociale verschuivingen te onderzoeken, heeft de Commissie in 2006 voorgesteld een balans van de sociale realiteit op te maken, met het oog op de start van een maatregelenpakket inzake toegang en kansen, een sociale dimensie die nauw samenhangt met de evaluatie van de interne markt. De Europese Raad heeft zich achter die benadering geschaard en de Commissie verzocht de maatschappelijke situatie in de Unie te evalueren.

Overeenkomstig het verzoek van de Europese Raad is onderstaand interimverslag over de vorderingen bij het opmaken van de balans opgesteld met het oog op indiening bij de Voorjaarsraad.

DOEL VAN DE BALANS

Het onderzoek van de sociale realiteit in Europa heeft tot doel een consensus tot stand te brengen over de gemeenschappelijke sociale uitdagingen waarmee de Europeanen worden geconfronteerd. De vraag welke rol voor het EU-beleid is weggelegd bij het inspelen op de veranderende sociale realiteit, of hoe het EU-beleid moet worden aangepast, blijft in deze fase volledig open.

Een nieuwe consensus zal vanzelfsprekend voortbouwen op ervaring uit het verleden. De EU heeft altijd al een "sociale dimensie" gehad. Het Verdrag van Rome bevat een vooruitziend engagement voor gelijke kansen van vrouwen en mannen, en in artikel 13 van het Verdrag van Amsterdam wordt de wetgevende bevoegdheid voor de bestrijding van alle vormen van discriminatie aan de Unie toegekend. De sociale agenda van de Unie, die oorspronkelijk in de jaren tachtig was ontwikkeld als sociaal tegengewicht voor de totstandbrenging van de interne markt, was gericht op bescherming van de werkgelegenheid en sociaal partnerschap. De agenda leidde tot voorschriften inzake minimumnormen voor arbeid, gezondheid en veiligheid en tot de veiligstelling van grensoverschrijdende sociale-zekerheidsrechten voor mobiele werknemers. De Unie heeft ook een belangrijke rol gespeeld bij de versterking van de sociale cohesie, het wegwerken van regionale verschillen en het ondersteunen van de aanpassing aan economische veranderingen, onder meer door het cohesiebeleid en recente initiatieven zoals het Fonds voor aanpassing aan de mondialisering.

Deze elementen komen ook tot uiting in de vernieuwde strategie van Lissabon voor groei en werkgelegenheid, die niet alleen is toegespitst op economische prestaties en concurrentievermogen maar ook op de versterking van de sociale cohesie en de maatschappelijke dimensie van duurzaamheid. In het kader van de vernieuwde strategie van Lissabon werkt de EU samen met de lidstaten – die de eerste bevoegdheid voor de uitstippeling van hun beleid blijven behouden – aan de gezamenlijke vaststelling van de beleidskeuzes die zullen leiden tot de optimale combinatie van welvaart en solidariteit die centraal staat binnen de visie van de Lissabon-strategie, en aan de bevordering van de toepassing daarvan. De strategie van Lissabon heeft dus de aanzet gegeven tot een gezamenlijke denkoefening over sociale kwesties in de ruime betekenis van het woord, gaande van traditionele vraagstukken inzake flexibiliteit van de arbeidsmarkt en hervorming van de welvaartsstaat tot onderwijs en opleiding.

In het verleden waren vele sociale beleidsmaatregelen geconcipieerd voor een industriële samenleving waar de arbeid werd gekenmerkt door massaproductie, grote bedrijven en een sterke vakbondsparticipatie. Vandaag wordt Europa steeds meer een kennis- en diensteneconomie. De economische dynamiek die de aanzet tot het ontstaan van de "nieuwe economie" in een gemondialiseerde wereld heeft gegeven, is degelijk bestudeerd, maar de wijzigingen in de sociale situatie en de sociale uitdagingen zijn minder goed doorgedrongen en minder onderzocht. Er bestaat geen gezamenlijke diagnose van deze sociale uitdagingen en de wijze waarop zij moeten worden aangepakt.

Deze exercitie heeft tot doel die diagnose te ontwikkelen en een debat over de sociale realiteit in Europa aan te zwengelen, waarvan de uitkomst ook zal worden gebruikt bij de toetsing halverwege van het sociale beleid. In de balans wordt erkend dat er een grote diversiteit bestaat, vaak *evenzeer in als tussen* de lidstaten. Er bestaan echter gemeenschappelijke uitdagingen: demografische aspecten, grotere etnische en culturele diversiteit en een individualisering van de waarden. Alle EU-lidstaten zijn open samenlevingen die zijn gevormd door de mondiale krachten van het moderne kapitalisme en wereldwijde culturele

tendensen. Sommige burgers hebben voordeel gehad bij de mondialisering, de overgang en de sociaal-culturele tendensen, terwijl andere uit de boot van de economische veranderingen en de industriële herstructurering zijn gevallen en het gevoel hebben dat hun traditionele gemeenschappen, waarden en levenswijzen worden bedreigd.

EEN OPEN DEBAT

De Commissie start een brede raadpleging over de sociale vraagstukken en uitdagingen in Europa. Het doel is verschillende actoren te bereiken en met hen te bespreken wat de "sociale realiteit" in Europa inhoudt. De Commissie stelt zich op als toehoorder en onthoudt zich van het testen van beleidskeuzes.

De Commissie wil advies inwinnen over sociale tendensen, de belangrijkste factoren die aan de sociale hervorming in Europa ten grondslag liggen, welzijn en wat daartoe bijdraagt. De raadpleging wordt ondersteund door een discussienota van het Bureau van Europese beleidsadviseurs, waarin de gemeenschappelijke patronen onder de loep worden genomen en wordt bekeken hoe de sociale veranderingen in het licht van welzijnscriteria kunnen worden geëvalueerd. Vervolgens wordt in het document getracht een debat op gang te brengen over een aantal kernpunten die het welzijn beïnvloeden: economische kansen, de kenmerken van arbeid, nieuwe gezinspatronen, armoede en ongelijkheid, barrières voor een goede gezondheid en sociale mobiliteit, levenskwaliteit, culturele diversiteit en hinderpalen voor integratie alsook misdaad en antisociaal gedrag. In het document worden een aantal vragen aan de orde gesteld teneinde een brede discussie te stimuleren.

De raadpleging zal de organisatie van verschillende evenementen inhouden, een Eurobarometer over kwesties in verband met welzijn en verschillende vormen van raadpleging, onder meer via het internet: http://ec.europa.eu/citizens_agenda/index_en.htm. Er zal ook een opiniepeiling worden gehouden onder een reeks actoren op nationaal en plaatselijk niveau. De vertegenwoordigingen van de Europese Commissie in de lidstaten nemen hieraan deel.

VOLGENDE STAPPEN

De Commissie zal aan de hand van de resultaten van deze raadpleging, die eind 2007 zal voltooid zijn, een verslag uitbrengen. Het verslag zal een momentopname zijn van de veranderende maatschappelijke realiteit in Europa, waarin een analyse wordt gegeven van de sociale tendensen en hun gevolgen en een overzicht geboden van de belangrijke kwesties en uitdagingen voor Europa op alle bestuursniveaus. Het rapport zal ideeën aanreiken over de wijze waarop toegang en kansen in Europa het best kunnen worden bevorderd en zal ook bijdragen tot de toetsing halverwege van de agenda voor het sociaal beleid.